

Column

Sheila
Sitalsing

Ruil

We hebben te veel spullen, zo las ik afgelopen zaterdag in deze krant. Betekenisloze rommel die voornamelijk ligt te niksen in de opslag. Volgens Lauren Anderson, 29-jarig profeet van wat 'samenwerkende consumptie' heet, moeten we van al dat overbodige bezit af. Kleren ruilen, fietsen delen, boeken weggeven is het nieuwe hip. Hebben is uit, delen is in.

Wegens smetvrees is de oervorm van delen en ruilen, de bibliotheek, bij mij nooit aangeslagen – het zal te maken hebben met belangwekkende onderzoeken waaruit blijkt dat 82,8 procent van de mensen weleens op de wc leest – maar gelijk heeft Lauren Anderson natuurlijk wel: wat heeft een mens aan een Carmen krulset die hij alleen met Kerstmis gebruikt?

Alleen betwijfel ik of iedereen al toe is aan die gedachte dat het vergaren van bezit het leven nodeloos compliceert, en reuzeslecht voor het milieu is bovendien. De drang tot dingen kopen, gewoon voor de heb, zit diep in de mens verankerd.

Mijn bezorgdheid werd aangewakkerd toen ik hoorde dat Coen van Veenendaal, profeet van de kankersponsortocht Alpe d'Huzes, zichzelf in een jaar tijd 160 duizend euro heeft laten uitbetalen aan *management fees* uit het geld dat door blije vrijwilligers bij elkaar is gestoemp. Hun was verzekerd

Nee, delen en ruilen is niet aan iedereen besteed

dat de opbrengst van hun gefiets in zijn geheel naar kankeronderzoek zou gaan. Maar belangeloosheid heeft haar grenzen, moet Van Veenendaal hebben gedacht, bovendien worden ook de besten onder ons weleens door begeerte aangehaakt en heeft zelfs een weldoener die zich op zijn antistrijkstokbeleid laat voorstaan zo zijn materiële behoeften. Het bestuur van Alpe d'Huzes heeft dan ook, na 'veel discussie binnen de organisatie', de mateloze inhaliëheid een tijdlang goed gevonden.

Nee, delen en ruilen op materieel gebied is niet aan iedereen besteed. Op immaterieel gebied evenmin. Sinds het onverdand ruilen van opvattingen het nieuwe hip is in de politiek, wordt er vooral veel gehuild in Den Haag. De jongste jammerklacht is afkomstig van Désirée Bonis, een voormalig diplomaat die vorig jaar voor de PvdA de Tweede Kamer in ging als buitenlandexpert. Ze hield het een jaar vol. Afgelopen zaterdag schreef ze in *NRC Handelsblad* waarom: ze zat er voor de kat zijn staart.

Bij de formatie kreeg de VVD het buitenland – in ruil voor iets ongetwijfeld enorm sociaal-democratisch – hetgeen erop neerkwam dat Bonis geen schijn van kans maakte met haar voornemen om met 'typisch sociaal-democratisch elan' te werken aan 'een ambitieuze, gedreven internationale politiek'. De Palestijnen zijn verraden, de strijd tegen de jihadisten in Mali moest het zonder Nederland doen, voor Syrische vluchtelingen is hier geen plek en de JSF komt er gewoon, zo zal dit najaar volgens Bonis blijken. Ze stond er machteloos naast. Ze leurde met amendementen, pleitte in de fractie, maar die timmerde haar terug haar hok in onder verwijzing naar het belang van het steunen van de 'eigen' minister en het tevreden houden van de VVD.

Sommigen vinden het naïef van Bonis dat ze zichtbaar niet wist van zaken als fractiediscipline, monisme en de waterboarding-achtige behandeling die balsturige backbenchers wacht. Maar ze raakt een wezenlijk punt: in een democratie die gebouwd is op een wankele uitruil bestaat de individuele volksvertegenwoordiger met eigen opvattingen niet.

Nee, al dat delen en ruilen: het is hip, maar het veroorzaakt ook een hoop misère.

Volop zon

De zon schijnt volop, bij een matige noord-oostenwind. Maxima 23 of 24 graden. Morgen ook veel zon, 22-24 graden. **Pagina V 11**

Inhoud

Ten eerste	2-9	Televieserie	2
Familieberichten	8	Televisie	8, 9
Binnenland	10, 11	Puzzels & Volkskeuken	10
Uitgelicht	12, 13	Aaf Brandt Corstius	12
Buitenland	14-16	Sport	
Economie	19, 20	Uitslagen	8
Opinie&Debat	21-23	Peter Middendorp	12

Ten eerste

Gevaar van 'digitale meltdown' neemt toe

Van onze verslaggever
Wilco Dekker

AMSTERDAM De digitale infrastructuur is door de enorme hoeveelheden data zo groot en complex geworden, dat ze voor een mens niet meer te bevatten en te controleren is – voor zover er al menselijk toezicht bestaat. Hierdoor groeit het gevaar van een 'data meltdown' bij overheden, banken en grote bedrijven die veel te makkelijk vertrouwen op hun computersystemen.

Deskundigen uitten deze waarschuwing nadat de Amerikaanse schermenbeurs Nasdaq afgelopen donderdagavond drie uur lang had platgelegd, waardoor handel in aandelen als Apple en Google even lang onmogelijk bleef. De schermenbeurs ging op zwart door een communicatiefout tussen het handelsplatform van Nasdaq zelf en dat van een andere partij – naar verluidt de New York Stock Exchange op Wall Street.

De Nasdaq-crash volgt op eerdere grote storingen die afgelopen twee weken bij onder meer Google, Amazon, Apple en Microsoft. Die toenemende problemen op de netwerken raken ook Nederland; Amsterdam is een van de belangrijkste internationale internetknooppunten en Google heeft een datacenter in Groningen.

In de Britse krant *The Guardian* uitten deskundigen dit weekeinde hun bezorgdheid en boosheid. Volgens critici wordt – uit winstbejag – geprobeerd zo

veel mogelijk te automatiseren met zo min mogelijk menselijke betrokkenheid. Dat is onder meer het geval bij 'high frequency trading', de 'flitshandel' waarbij computerprogramma's van banken en opkoopfondsen in razende tempo grote pakketten aandelen kopen en verkopen. Een milliseconde is hierbij doorslaggevend. Zo gingen in mei 2010 in twintig minuten honderden miljarden dollars aan beurswaarde van Amerikaanse aandelen in rook op toen een computerprogramma per ongeluk een verkoopgolf in gang zette. 'De algoritmen van dit

'De complexiteit van de systemen voor big data is voor een mens niet meer te volgen'

soort handel zijn niet meer te begrijpen', zegt Neil MacDonald van technologie-onderzoeksbureau Gartner. 'Het gaat om tienduizenden transacties per seconde. Als dat mis gaat, gaat het echt mis. Dat zag je bij Nasdaq.'

Door de grootste storing in de veertigjarige historie ligt Nasdaq-topman Robert Greifeld onder vuur. Vorig jaar viel de prestigieuze beursgang van Facebook ook al in het water door technische problemen.

Volgens MacDonald gaan crashes als

die van donderdagavond zeker vaker voorkomen. De hoeveelheid data groeit explosief, niet alleen door fenomenen als flitshandel, maar vooral ook door de opkomst van sociale media en het online consumeren van muziek en films. 'De complexiteit van de systemen voor deze 'big data' is voor een mens niet meer te volgen', zegt MacDonald. 'En als ze falen, gaat dat het begrip ook te boven.'

The Guardian meldt enkele recente incidenten bij onder meer Google en Amazon. Op 16 augustus werd een groot deel van Google – van e-mail tot YouTube – getroffen door een zeldzame 'global meltdown' van vier minuten. Drie dagen later lag Amazon 49 minuten plat. Een verklaring bleef uit, maar het zou Amazon bijna 2 miljoen dollar (1,5 miljoen euro) omzet hebben gekost. Volgens deskundigen werd de uitval veroorzaakt door een systeem dat was geïnstalleerd om het netwerk robuuster te maken, maar dat 'als een soort auto-immuunziekte' juist het tegenovergestelde deed.

Dick Schoof, de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding, waar schuwde afgelopen weekeinde in *Het Financieel Dagblad* dat digitale spionage en cybercriminaliteit de grootste bedreiging vormen voor bedrijfsleven en overheid. Volgens Schoof ligt het dreigingsniveau voor de digitale kwetsbaarheid momenteel op 'substantieel', dat is het op een na hoogste niveau. De recente DDos-aanvallen op banken hebben volgens Schoof wel geleid tot meer waakzaamheid, maar 'het moet een tandje scherper'.

We zien vooral hoe mooi muziek is

Van onze verslaggever
Marc Seijlhouwer

AMSTERDAM Genoten van de concerten op de festivals deze zomer? Grote kans dat vooral wat u zag u aansprak – en niet zozeer de klank van de muziek. Een reeks experimenten, onlangs beschreven in vakblad *PNAS*, maakt in elk geval duidelijk dat met name het beeld bepalend is bij het aanwijzen van een winnende muzikant.

De Britse psychologe en klassiek pianiste Chia-Jung Tsay, die in haar eentje het onderzoek deed, vroeg tientallen proefpersonen naar een video te kijken van drie muzikanten aan het werk. De musici zaten in de finale van een muziekconcours. De proefpersonen moesten aan de hand van de beelden bepalen welke muzikant de wedstrijd won. De onderzoeker liet de proefpersonen de muziekuitvoeringen op drie manieren ervaren: met alleen beeld, met alleen geluid, en met beeld én geluid.

Opmerkelijk genoeg bleken de proefpersonen – zowel leken als professionele muzikanten – beter in het aanwijzen van de echte winnaar als ze alleen de beelden te zien kregen. Met alleen geluid of de combinatie van beeld en geluid wezen ze ongeveer een derde van

de keren de latere winnaar aan – precies zoveel als wanneer ze een blinde gok zouden wagen. Met alleen beeld was dat percentage aanzienlijk hoger.

Volgens Tsay toont dit aan dat mensen vooral met hun ogen oordelen, en dat dit andere zintuiglijke informatie verdringt. Henkjan Honing, hoogleraar muziekwetenschappen van de Universiteit van Amsterdam, kan zich daarin vinden. 'Het onderzoek laat zien hoeveel informatie mensen uit beeld halen. Overigens is dit fenomeen niet helemaal nieuw; eerder onderzoek liet zien dat er een aantrekkingsbias bestaat bij audities. Blinde audities zouden eerlijker zijn indien het ultieme muzikale talent geselecteerd dient te worden.'

Martijn Wokke, cognitief neurowetenschapper bij de UvA, vindt dat de conclusie wel erg snel getrokken is. Je kunt immers heus niet van een slecht concert een goed optreden maken door er maar vuurwerk en fraaie dans aan toe te voegen. 'De keuzes die mensen moeten maken zijn heel moeilijk, omdat de drie finalisten van een concours allemaal heel erg goed zijn. Dan maken de emotionelere kanten van onze waarneming de keuze – en die kanten zijn visueel.'

Hoogleraar onderzoekt lobbypraktijk

Van onze verslaggever
Jeroen Visser

DEN HAAG De Universiteit Leiden heeft een bijzonder hoogleraar public affairs benoemd, die het werk van lobbyisten in Nederland inzichtelijk gaat maken. Arco Timmermans, onderzoeksdirecteur van het Montesquieu Instituut, gaat de functie vervullen.

De leerstoel wordt gesponsord door de beroepsvereniging voor public affairs (BVPA), opgericht onder meer om de reputatie van lobbyisten in de samenleving verbeteren. Voorzitter Marcel Halma noemt de aanstelling een mijlpaal. 'We vinden het belangrijk dat er meer structureel wetenschappelijk onderzoek komt naar belangenbehartiging en public affairs in Nederland.'

Timmermans gaat in kaart brengen hoeveel lobbyisten er bij publieke en private organisaties actief zijn en welke belangen zij behartigen. Ook wil hij het effect van verschillende strategieën onderzoeken. In een interview met *de Volkskrant* zegt hij dat het niet de bedoeling is het imago van de lobbyindustrie te verbeteren. 'Ik ben geen excuusprofessor die het lobbyvak sympathiek moet laten overkomen.'

PAGINA 9

'Rijke lobby krijgt niet altijd haar zin.'